

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 69. ANULU XV.

Telegraful, ese de doue ori pe septe-
mană: joia și Duminică — Prenumera-
tivina se face în Sabiu la expeditor
foie pe afara la c. r. poste, cu ban-
gătă prin scrisori francate, adresate
către expeditor. Prețul prenumeratii
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ur p. o jumătate de anu 3. fl. 50. Pe-
nă celelalte părți ale Transilvaniei și pen-
nă

tru provinciele din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. și teri străine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platește pentru
intea ora cu 7. er. sirul, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru
trei' a repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 27 Aug.(8 Sept.) 1867.

Pré Santi'a Sea, Preluminatul P. Episcopul alu Aradului, Procopiu Ivačiović, a sositu Vineri in 25 Augustu in mijloculu nostru. Scopul sosirei Pré Sântiei Sele e participarea la lucrările Consistoriului apelatorialu ce se voru incepe luni. Cu Pré Santi'a Sea a sositu deodata si Pr. on. Par. Protopresbiteru alu Totu-Varadiei Ioann Bel'siu.

Inteligint'a româna gr. or. de aici, sub conducerea Pré on. D. Protosincelu Popov'a a bine ventalu pre Pré Santi'a Sea eribila 12. ore.

Eri sosi si Présanti'a Sea Preluminatul P. Eppu alu Caransebesiului Ioann Popasu, in mijloculu nostru.

Evenimente politice.

Sabiu, 26 Augustu.

Deputatiunele din ambe pările imperiului erau datu preste greutăti mari la impartirea sarcinilor. Greutătile, dupa cum vedem din parerile mai multor diuare, erau mari si s'au pututu delaturări numai prin intervenirea unor consultari ministeriale. Apropiarea facuta in tipulu acesta intre deputatiunele adunate in Vien'a e insa numai unu compromisu „deocamdata“, pentru ca pâna acum nu s'a decisu alta, decâtua ca pentru anul 1868 sa se votzeze recerint'a pentru detori'a de statu intr'un'a cu recerintele celelalte ale statului. Cu tôte aceste, dupa cum cetim, vedem ca predominesce in multe cercuri opinionea, ca principiul impacării depusu in acestu compromisu si ca ceea-ce pâna acum e numai „deocamdata“, fără multe greutăti se va preface in unu definitiv, carele va pute obligeantile intre delegatii.

„Debatte“ léga de succesulu acesta sperantie de totu frumose pentru vîtorulu celu mai de aproape alu părției translaitane a imperiului. Acestu vîtoriu consta intr'acea, ca si partea mentiunata va capeta organizarea autorităților publice si in tipulu acesta se va pune capetu provisoriului de pâna acum. Pune „Debatte“ afara de indoică, ca si partea apusenă a imperiului va capeta unu ministeriu cu atributiunele celui ungurescu. Arata de alta parte greutățile compunerei unui ministeriu, cu deosebire in modulu acesta, dupa cum l'a anuntat diuarele, cu presidiul principelui Carlos de Auerberg. Debatte dice, ca despre compunerea unui ministeriu translaitanu Auersperg-Herbst in cercurile respective inca n'a fostu vorba; adaugă inse si aceea ca scirile aceste premergu o bucatica bunicica stărei celei adeverate a lucruilor.

Convenirea dela Salzburg nu incetează inca de a fi obiectulu discutiunii diuariștice. Din cuventările ce le-a rostitu Imperatulu Napoleonu in unele ceteți ale Franciei la reintorcere; din cercularul ministru de Moustier cătra Tramissii francesi la curtile europene si in fine de espeptoratiunile „Corespondintie francesă“ s'aru vedé ca conferintele Suveranilor Austriei si Franciei nu suntu nici de-cum de natura resbelica ci pacinica.

Despre cancelari'a aulica a Croaciei ne spune Zkft, ca va fi cătu de curendu disoluta, iera agendele tablei septembrale din Croat'a se voru strapune la Pest'a. (Acestu diuaru face la acesta scire gloss'a, ca mesur'a acesta nu va se dureze indelungu). Mai departe vorbesce acelasi diuaru, dar in altu numeru, despre uniunea Croatiei cu Ungaria, despre carea dice, ca in cele ce privesc finantiele, cu 1 Septembre va fi o fapta implinita.

De mai multe dile se tramite prin presidiul dietei din Pest'a la deputati dietei proiectele despre reformele justitiei si despre programulu ministerial asupr'a clădirii drumurilor de feru. Se suna ca si proiectul despre regularăea cestiunei naționalităților si a emancipării Israelitilor, in fine proiec-

tulu despre bugetu din partea ministeriului de finanțe se voru tramite deputatilor, inainte de adunarea dietei. Din aceste s'aru vedé ca dieta abia se va putea readuna in lun'a acelă (Septembra n.).

Din Spania iera cetim ca revoluțunea e aprope de a fi innabusita.

Sciri particulare ce aveam din Belgradu, dice Rom., ne spun, ca dupa întorcerea Principelui Michailu, reprezentantele Principelui Carolu al Romaniei a fostu primiti in audiencia spre a prezenta epistolele sele de acreditare cu tota ceremonia obicinuita in asemenea ocazii.

Altetira Sea Principale Serbiei respondindu agintelui Principelui Carolu a disu, intre altele, ca suntu cunoscute de toti simtimentele sele de fratia pentru Principale Carolu, ca amici'a Sea pentru Romani este vechia si statonica si ca mai multu decâtua ori candu face urările ceie mai ardiente pentru prosperitatea Romaniei.

Aprope de Ruscicu s'a omorit nu demultu doi individi (unu serbu si unu grecu) sub nume de emisari, de către gendarmeria turcesca. Scen'a s'a intemplatu pre vaporulu austriac „Germania“. Consulul generalu austriac au si calatorit in satul locului spre a face cercetările necesarie. — In Serbia s'a facutu parastase solemnă pentru cei doi ucisi pre vaporulu amintit.

Pentru inaintarea poporului.

In ori ce statu liberu, fia cetatenii toti de unu singura naționalitate fia de mai multe, totu principulu de tota naționalitatea are dreptu precum la viață, asi si la o educatiune buna. Acestu dreptu alu lui nu emană numai din debilitatea fizica, ce are lipsa de ajutoru, seu din dispusetiunele si facultățile sele cele capace de dezvoltare, ci emană numai vertosu din acea intuțione inaltătoria, ca genul omeneșeu in calea sea spre perfectiunea statu sub conducerea unei ființe mai inalte, si ca statul, ca ori ce alta societate numai pentru aceea e, pentru că genul uman mai usioru sa-si ajunga destinatunea. Precum dupa acea intuțione inaltătoria, dupa acea credintia firma de o ființa mai inalta, sub a cărei conducere sta genul uman, precum dupa convingerea, ca omulu trebuie sa se lupte continuu pentru inaintare din generatiune in generatiune, e detori'a celoru presenti a lasa venitorului principi' educati, cultivati cu tota conscientiositatea, asi are si venitorulu dreptulu, de a pretinde dela presente implinirea consientiosa a detori'e sele. E adeveratul, ca neci unu principu nu-si poate pretinde implinirea dreptulu seu la o educatiune buna, ca ce atunci aru trebuie sa fia majoren, educat, ca sa cunoscă momentuositatea educatiunei; dar pentru acea are parenti, si fiul si membru unei, națiuni si bisericici, cari i reprezinta dreptulu, si au detori'a de ai dă o educatiune buna; mai encolo e civile a unui statu, carele precum are dreptulu cu tempu a pretinde servitul dela totu civile, chiaru asi are si detori'a de a griji, ca acelui civile se capete o educatiune precum se poate de buna, inacu sa-si cunoscă detori'a si dreptulu, ce are fatia cu statulu.

Acumă deca unii parinti din lipsa de o educatiune buna, din neprincipere aru neglege educatiunea fiilor sei, atunci partea inteligente de ori si ce națune are detori'a si dreptulu de a-i indemnă cu tota seriositatea la imprimirea detori'i fatia cu fisi chiaru in contr'a voiei parintilor a procură principilor o educatione buna; ear statul e detori'u de a intinde organelor respective ajutoriulu cu venitul. „In principii presintelui ne sta inainte posteritatea, in carea noi ca si Moise in pamentulu promisiunei numai primiu, nu si mergem; si totu odata ne arata tempurile trecute, dupa cari amu trebuitu a apare“ dice Jean

Paul. Si intr'adeveru ore ce venitoru aru s'aspetă pre acei principi, căror'a nu li s'aru intinde altu ajutoriu, decâtua celu necesariu pentru viața fizica? Căta diferenția aru fi intre omu si animalu? In principii presintelui suntu de a se căută barbati urmatori, ce voru se pasăsca pre arena'l luptei publice pentru drepturile omenimel, pentru limba si națune in contra inimicului viclenu; din principii presintelui trebuie sa iesa civi apti, patrioti adeverati; din principi' trebue se crește unu poporu consciitoru de sene, unu poporu mai cultu, inteligente, mai veseli, ca celu scapatu din jugulu servitutiei barbare, de pre a căruia satia posomorita se cetește nefericirea si tractarea despotică din tempurile de trista reminiscenția — trecute!

Dar nu numai dreptulu, ci si necessitatea pre-tinde educatiunea poporului. Tote poporele, tote națunile; ce trecu inaintea lumii de civilizate, au trecutu de multu preste elementele prime in cultur'a omenescă, au ajunsu la unu gradu de cultura si si-au făcutu dispusetiuni, in urm'a căror'a nu trebuie neci sa regreseze, neci sa stea in locu, deca nu voru sa decadă si sa devina jucari'a altor vecine săi acelorui, cu cari voru fi amestecate, si cari necurmătu se voru lupta pentru inaintare. Si fiindu-ca atâtua regresarea, cătu si starea in locu se poate impedece numai prin dezvoltare continuu progressiva, de aci educatiunea, cultivarea poporului e necesaria si pentru conservarea sea, pentru că sa poată exista că națune cu drepturi egali lângă si intre altele.

Ce e dreptu omenii se nascu cu dispusetiuni si facultati neegali.

Acesta diversitate e una determinante na-turale, cărei'a omulu vrendu nevrendu, că unei ne-cessități, trebuie sa se supuna. Sa fia insa cătu de mare acesta diversitate, aceea, ce in generu se recere, toti omenii potu cuprinde. Si hindu-ca e vorba despre cultur'a poporului, toti trebuie sa se bucură de ea fara destingere, notabilu si ordinariu, avutu si seracu; căci natur'a nu-si imparte donu-rele sale nici dupa rangu nici dupa punge. Poporul trebuie radicatu pre un'a tréptă, pre care cosciitoru de sine sa nu se lase a se purta de unii si alti pentru interesulu loru, neci sa-lu poată corumpe cei ce se tinu a fi mai culti (?), sa-si cunoscă omenii, sa-si cunoscă detori'a, ce are de a imprimi si dreptulu, ce are de a-lu pretinde. (Va urmă.)

Conferintie invetatoresci, in Scaunul Cohalmului.

Sten'a, 23 Augustu.

In 20 Augustu, tinendu-se dimineti'a la 6 ore servitiulu dñeiescu, dupa finirea acestuia se deschise conferintia 1-a sub presintelui a on. P. adm. prot. Ioann Losifu, prin o cuventare potrivita tinuta din parte-i, prin carea a aratat detorintele parintilor cătra fiu, si cele ale invetatorilor fatia cu elevii. — In urm'a acesteia a urmatu inca o cuventare din partea d. Nicolau Mircea teol. abs., luandu-si de baza cuvintele din testulu evangelic „si aducea la densulu (Christosu) principi, ca sa se atinga de ei, eara invetatoarei certă pre cei ce aducea“. Marcu capu 10 v. 13. Iubirea lui Christosu către principi si in fine către tota omenirea o arata dreptu modelu de incurajare pentru toti si cu deosebire pentru invetatori, tinendu-se de maxim'a „pe fundamentalu iubirei trebuie se intemeiamu totu edificiulu educatiunei.“ S'a amintit in acesta cuventare in unu modu forte solemnul si de urditoriu acestor conferintie, Excelența Sea Pré Santitulu Archiepiscopu si Metropolitu Andrei Bar. de Siauguna.

Dupa acestea a urmatu consierea, de unde veduriam, ca mai toti preotii si invetatoarei au fostu de fatia cu putina exceptiune. Ca obiectu de per-

plinu. Aleopathicii și homeopathicii și aici erau inca totu in lupta, și tari in convictionile loru.

Gouvernul Romaniei recunoscendu importanta obiectului și pericululu disensiunei pentru paciente, a convocat unu consiliu mare, mai mare decâtul cele de pâna acum, și-i dete pre pacientele în mâinile lui.

Sa sperâmu, domnilor, ca-lu voru vindecă pre deplinu.

In totu casulu, amu ferm'a incredintarea ca nu-lu voru ucide.

„Romanulu.“

Rectificare

„Telegraful Român“ dia 20 Aug. (1 Sept.) a. c. nr. 67 reproduce in corespondinta din Clusiu dito 16 Augustu „Adunarea generala a Asociatiunei“ și vorbirea mea scurta, cu carea m'amu adresat cătra adunare dupa săpitolu alegerei de presedinte și vice-presedinte.

Nu sciu, nu m'au intielesu corespondintele său avutu scopuri tendențiose, *) candu i-mi pune in gura cuvintele ce nu le-amu rostitu, retace cele rostite și da totului intielesu cu totului totu contrariu.

Eu, st eu mine toti, cari au cettu dîs'a corespondintia — din cuvintele ce mi se adscrise: „dara că sa nu credeti, ca eu din privint'a unor neplaceri, ce pote le-asu puté avé din parlea principalului meu, nu primescu“ nu potu scôte altu intielesu, decât: „eu primindu alegerea, voi avé d-n partea mai marelui meu neplaceri, insa pentru aceea eu totu primescu.“ Repelez ca reportatorele său nu m'au intielesu, său schimonosindu-mi vorbirea, iau datu intielesulu acesta cu scopu și intintiune lui cunoscuta!

Pentru că sa fiu bine intielesu, voiescu a permite ca pentru ce amu adusu inainte in vorbirea mea numele Escentiei Sélé parintelui meu Archiepiscopu și Metropolitu?

De câte ori mi s'au descoperit in cercuri private combinatiunile membrilor adunării in privint'a vice presedinturei, eu totudén'a amu deprecatu și amu rugat pre toti amicii mei — inca și in scrisu — că sa me crutia, sa nu me aduca in asemenea perplessitate, de o're-ce impregiurările, referintiele mele — numai mie cunoscute — și modestia mea, nici cum nu-mi voru iertă a primi. La acestea mi s'au obiectat din mai multe părți, ca nu cum-va me temu ca voi avé neplaceri din partea „principalului“ meu?

Deci, dupa tóte căte s'au intempletu in 15/27 Augustu dupa amédi in ordinea cea mai buna, in intielegerea cea mai cordiale, cu observarea tuturor regulilor parlamentari, vediendu-me eu

*) Cor. ni-a impartasit cuventarea dupa notitie ste-
nografice. Red.)

moralmente constrinsu, a primi votulu onorificu mai unanim alu adunărei, dar voindu totu deodata — precum amu facutu particularmente — a delatură și in adunare acea parere gresita: că cum prin primirea alegerei asupra-mi cadiute, mia-asu puté strage neplacerea Maimarelui meu, amu disu asia in aline'a a dôră:

„Privindu-mi impregiurările și referintiele mele, eru trebuil sa dicu ca nu poti primi, insa sa nu credeti Dloru, ca intre impregiurările și referintiele acestea asu numera dôră și aceea, ca asu avé sa suferă pentru acést'a neplăceri din partea principalului meu; neci decum Dloru! Esc. Sea Parintele meu Archiepiscopu și Metropolitu e unu barbatu cu multu mai loialu, cu multu mai umanu, elu respectează Statutele Asociatiunei și votulu adunării generali, care sciu ca-i va fi binevenitul, cu multu mai pro susu decâtua se potă presupune din parte-i asia ce-va. Alte suntu greutăți mele cari mi-aru demandă sa nu primesc; insa fiindu ca vedu, ca de-si asu dice, ca nu primesc, acést'a aru fi inzadaru (voci: asia este) pentru aceea dara primesc, insa ve rogu etc.“

Acestea au fostu cuvintele, acesta intielesulu pasagiului mentiunatu din vorbirea mea.

De-si cu mare sila și neplacere, dar fiindu-ca amu avutu ocasiune de cate-va dile a me convinge din impartasiri sincere, cătu de tare e dusa in re-tacire opinionea publica, anumitul despre pasagiul din vorbirea mea, reu reprobusa in Telegrafu, m'amu simtlu detorii a reduce acést'a la realitatea și intielesulu lui adeverat.

Rogu dara pre on. redactune a Telegrafului că in interesulu adeverului sa binevoiesca a primi sfirele aceste și ale dă locu in celu mai deaproape numeru alu „Tel. Rom.“

Sabiuu, 24 Augustu 1867.

I. H. n. i. a., Prot.

Principalele române unite.

Bucuresti 17/29 Augustu. Ministeriul celu nou s'au compusu adi, și au si intrat in funcțiune. Ministrui cai noi suntu;

D. Stefanu Golescu, Presedinte alu consiliului și ministrul de Interne.

D. Stege, ministrul de finantă.

D. Antonu Arionu, ministrul alu Justitiei.

D. Teriachiu, ministrul alu lucrărilor Straine.

D. Dumitru Bratianu, ministrul alu lucrărilor publice și ministrul ad-interim la Culte și Instrucțiune publica. O scire mai prospeta ne spune ca la ministeriul din urma s'a denumit G. u. s. t. i.

Dâmu publicitatieti statutele de mai la vale. Ne pare foarte bine, căci vedem, că domnele române din România moldava, asemenea, că și ale noastre de aici, îngresc că nesce bune mame de fetițele serace și orfane. Despre asemenea fapte ori dincatrău ni-aru

sosi scirea, ele, voru astă totude un'a sincerulu nostru aplausu, pentru ca scopul loru este umanitaru; elu se silesce a dă societății mame de familie bine educate, cari sa creșca mai târziu cetățieni buni cu o educatiune întrăga și sanetosă, de ce duce societatea româna asiă de mare lipsa. De asemenea că fericit'a idea sa se văda in curențu incununata de succesulu celu mai dorit, fiindu sprijinita de domnele noastre române din tōte pările cu totu putinciosulu concursu.

Eata statutele după „Dreptatea“ ce apare in Iasi, unde-și are si reunioane din cestiune originea :

STATUTELE

reuniunei femeilor române pentru ajutoriul la invetiatură a fetelor serace și orfane ale poporului român.

Art. 1. Noi subsemnantele considerandu imperfeciunile sistemului nostru de invetiatura pentru seculu femeiescu; considerandu nesuficienta individuală de a-siu castigă fia-care copila pre lângă invetiatură generală și o invetiatura mai specială, care sa-i potă asigură unu mijlocu de traiu onestu și frumosu pre cătu este cu putintia; considerandu pre de alta parte și marea miserie ce domnesce in scump'a noastră patrie, și tōte retele ce decurgu din ea mai cu séma pentru seculu nostru, ne-amu determinat a formă o societate, pentru ajutoriul și invetiatură a fetițelor române, mai serace și dotate cu talente deosebite și specialmente cu invetiamen-tulu profesională și artisticu.

Art. 2. Societatea noastră vrea numele de reuniunea femeilor române pentru creșterea fetițelor orfane române mai serace cu talente deosebite, (pâna candu venitulu ne va pune in stare a ajută pe ori-ce orfane serace).

Art. 3. Tōte femeile române fără osebire, care voru luă parte și voru contribui pentru scopulu reuniunei; se voru numi asociateli reuniunii și i tōte alte domne ajutătoare se voru numi a sociatate onorarie; iară care voru ajută sporierea fondului reuniunii cu legale testamentarie, și cu sume mai insemnale, se voru numi binefacătoarele reuniuni.

Art. 4. Ajutătoarele in folosulu orfanilor se voru dă și culege, său in bani, său in lucruri de ori ce preiau ori și candu și dela ori și cine in mesură in care le va lăsa anim'a, și le voru permite impregiurările pe fia-care a înlesnit sărcea nenorocitelor orfane și serace.

Art. 5. Spre a nainta scopulu reuniunii și spre a dirige trebile ei cu mai mare progresu, se va alege anualmente unu comitetu de două spredice asociate, dintre care un'a va înăce locul de presedinte, un'a de economa easiera, două de vicepresedinte și alte două de secretare și protocoliste, care tōte voru primi aceste insarcinări gratis in folosulu orfanilor și a fetițelor serace.

Art. 6. Comitetul va dirige lucrările reuniunii

TE БИНЕ ДИН ТИНЕРЦЕЛЕ НОАСТРЕ АМ ПОМЕНІТ ФНКZ
ПЕ МОШІЙ ПРѢШДЛІЙ МАРЕ АДПУ АЧЕА ПЕ ПІРНІЦІЙ
ЛАРШИ ЧИМ КZ ЕСТЕ А ДІМНЕАЛІЙ ДИН МОШІЙ ДИН
СТРѢМОШІЙ КZ ДІМНЕАЛОР К8 БІРЖНЕЦІЙ САНТ ГОЕРІЙ
ДИН ФНЧЕП8Т8Л САТ8Л8Й ШИ АД ЛОК ДЕ МОАРШ ШИ
М8НТЕ ШИ БІІЕРШАГ8РІЙ, Н8 Н8МАН АЧИ ФН ШІНКА
ЧИ ФНКZ ШИ ФН АЛТЕЛЕ ДИН ВЕЧІНІЙ КАРК БІРЖЕСК
ПІНЗ АСТАЗІЙ, МР ДІМНЕАЛОР СТРѢМЕЗШІЙ Н8 ШІМ
ДЕ ОУНДЕ СА8 М8ТАТ АЛЧИ ФН ШІНКА, ВЕДЕМ КZ
АД ОУН ШІМ ДЕМ8НТ8Л Р8РТ ДИН М8НТЕЛЕ БАД8Л8Й
БАРХ ФН ХОТАРЕЛЕ ШІНКАЕ АЛЕ НОАСТРЕ НІЧИЙ ФН АПА
НІЧИЙ ФН М8НТЕЛЕ, НІЧИ ФЕРДЕЛЕ КА АЛЦІЙ ФЕРДЕ
ЛАШИ НАД ДІМНЕАЛОР, АШІЖДЕРЕА ШИ ФН СТРАНА А
ЧАСТА НІЧИЙ О ТРЕБЕЗ НАХ, ЧЕ ЕСТЕ А БІРЖНЕШІЛОР
ПРЕК8М САНТ ФРАЦІЙ К8 БІРЖАНІШІЙ ФН ТОАТЕ МО
ШІНЛЕ ЛОР АША ШИ ФН БІСЕРІКZ АД СТРАНZ ОУН8Л
ЛІНГА АЛГОЛ ДИН ФНЧЕП8Т8Л САТ8Л8Й. ЧИ АК8М
СФНК8Л СІЕВОР ВА Ж8ДЕКА ПЕНТР8 СФАДА ШИ НЕ
Е8НІЯ ЧЕ А ФЖ8Т ДІМНЕАЛІЙ Ж8ПЖН8Л ІВАН
СТРѢМЕ8.

ДЕНІЙ НОЙ СІЕВОР8Л АМПРЕ8НІЯ К8 КУТРЖНІЙ
САТ8Л8Й АМПРЕ8НІЯ К8 ПРОФІЙ Ж8ДЕКАРМ:

ДБЛІБРЯТХ

ПРѢШДЛ МІК КЧЧЕ А СРІТ К8 СФАДЖ ФН
СФНКТА БІСЕРІКZ АДПУ Ж8ДЕКА СФНКТЕЛОР КАНОД
С'А ГЛОБИ К8 ГЛОБА СІЕВОР8Л8Й МАРЕ К8 З3
(66) АЕ ФЛОРИНЦІЙ, АДРХ ВІЗЖНДЛШИЙ ГРЕШАЛА

фосту съ р8гk де сфнк78 съевор ши сфнк78
съевор фнкz візжндах8н р8гkч8нед ши сържніа съ
милостиви д8л єртк пе ѕї флошинці ши страна
съ о стуланескк п8рш маре прек8м а м8р-
т8ришт к8 а8 фост а дімнелор а біржнешілор,
чи літре єй каде ба фи май етражн съ шауз фн
т8ришн п8нз ба вени оңд8л барх каде ба фи май
етражн прек8м ЕСТЕ ОВИЧНІЗИТ, тарх п8рш8л мік
ши алцій дин н8м8л ділор візжн пачи съ ле д8а,
тар чине ба май фаче вржес пентр8 ачес страна
ж8нгіл съ п8е ж8дек7торилор 25 де флошинці
апой съ ж8нчал8л алго ж8дикат. Ічаста ной tot
сіевор8л ам ж8дікат к8 с8фл8теле н0астре ши
д8п8 с8мнчнл н0стр8 съ ж8нчарим ачаст8 сен-
т8нци8 к8 печејле ши к8 искліт8рile н0астре.
Дата дин сіевор8л н0стр8 ромзнеск д8к. фн май
в з88 протопоп Іванашк Моне вінєцен8л н0га-
реш сіев. маре ши к8 tot сіевор8л м. пр. (L. S.) ві-
ніцій поп Стойка м. п. поп Сіпрея Вінєчен ж8рат
сіевор8л8й м. пр. поп Іван Сімістрен8л ж8рат сіев-
ор8л8й м. п. Хрееній поп Сіміон, м. п. Пара8 поп
Василе м. п. Шінка поп Аладе м. п. Гріді поп
Стан м. пр. Пара8 поп Малей м. п. Комана ж8с
поп Давід м. п. Охага поп Стан м. п. Вад поп Іва-
наш, Копчел поп Стрежа м. п. Кач8лата поп Платон
м. п. Комана де ж8с поп Іоан м. п. Комана де
сіевор8л Брат8 м. п. Іленій поп, Іоан ши попа Ваєлаке

м. п. Р8шор поп Опрае єк8р. ши попа Опрае тин8р м.
п. Х8рех попа Опрае, шеркіца поп Д8мітрапш ши
попа Оанем. п. Марчинен попа Нек8лае м. п. Ш8беш
поп Стан ши поп Кр8н8н м. п. Ф8чорий поп Шеркан
м. п. Бетлен попа Б8к8рм. п. рече поп Рад м. п.
попа А8ка ши поп Мадеи.

М8рт8ріле дин Шінка кутржній сат8л8й
гоерій ши прошій каде а8 фост фн сіевор: поп Аладе,
Тамаш оуре кое, Іоан оуре кое, Стан оуре кое,
Д8мітрапш оуре кое, Ман д8а кое, Стан Бар-
сан кое, Ст8ніл8 Кіма, Ст8нч8л опі, Аладе фн-
сржніл, Б8к8р Фл8к8ш, Б8к8р В8к8, Ман бікз,
Ман Боле, Рад Колце, Роман дасхр, Ст8ніл8
Мірча.

Noi lasâmu ulteriora esegesa a acestui actu
pentru alta data, ierà pentru acum ne restrinđem
de a anunciar si imaverilor lectori imparlăsirea al-
toru documente istorice ce atingu pre factorii prin-
cipali ai susu citatului soboru, si anume pre sti-
maverele si vechile familie nobile a Balanescilor si
Barsanescilor, a Strimbescilor alias Sincal, ce
se infatisiza aci ca litiganti, si a Monescilor, din
care pre unula la gasim aci ca condicatoriu al a-
cestui soboru protopresbiteriale.

(Va urmă)

nei spre sporirea folosului ei pentru orfane după a sea detorie; va primi pre lângă cuitantia ajutării date, și trecându-le în protocol va îngriji că colectele în bani să se asizeze fără cea mai mică întârziare, pe interesu cu ipoteca de pretiu indoioi, său și la case publice sicure, va pastra obligațiunile care voru trebuil să fie intabulate singuru numai cu titlu; Fondul reuniunei se menține, pentru mai mare securitate a orfanelor, se va săli și astă starea și verșa orfanelor prin ajutoriul celu mai nemerit, și va judecă după testimoniile interite de vr'o autoritate publică, care orfane voru fi mai antâi să se ajute, cum (în ce mod) căte să în ce măsură, după cum adeca va sta raportulu, între numerul orfanilor și între venitul și colectele de ajutor. Mai incolo voru trebuil să astă calea cea mai sigură spre a imparti orfanelor și fetelor-serace ajutoriul cătu se va astă.

Art. 7. În diu'a Sf. Michailu și Gavrilu comitetul va responde înaintea Adunării generale a asociațiilor reuniunii de totă lucrările și folosele, ce a avutu în favoarea orfanilor și fetelor-serace, cindu atunci voru dă socotelele, și să va depune însarcinarea ce au portat.

Dupa această Adunare va past spre alegerea comitetului anului venitoru, prin majoritatea voturilor adunantiei, preinsciintia de tempuri de presiedinte, putendu-se realege și fostele persoane care compuneau comitetul, care prin starinița harniciei, și revn'a loru voru fi folositu mai multu reuniunei, neallegendu-se insa rude pâna la a patrulea gradu. Reclamarea absentelor n'are locu.

Art. 8. Comitetul la finitulu sia-cârui anu va dă în publicu socotela cu deameruntulu intr'o broșura, unde se voru trece numele tuturor asociaților, eara a contribuții sia-care pe anu trecutu, se va aretă capitalul intregu alu reunirei securitatea și procentulu cu care este asiediat. Dupa aceea se voru trece pe rendu numele fetelor orfane și serace, care au primit ajutoru, însemnandu numele și locuinta parintilor loru, precum și sumă ajutorului datu sia-cârui. În fine se va încheia socotela aratendu-se pre scurtu starea veniturilor si a cheltueleloru, precum și resvra.

Art. 9. Fondul reuniunei va remană neatinsu, si numai din interesele ce voru preveni din capitatele date cu dobanda, se voru intrebuintă trei parti spre ajutoriulu orfanilor numite, lipsite de parinti și fetelor serace, eara o parte să va alatură la fondu. Colectele facute în bani spre scopul acelă eara se voru imparti între densele. Colectele în materialu se voru preface în bani alaturandu-se earasi la fondu.

Art. 10. Dupa-ce se va marf fondul reuniunei în tempu de cati-va ani, se va preface în asiedamente filantropice de crescere și invetiatură seraciloru în totă ramurile atingătoare de secesulu femininu cu privire la orfanele noștre cele lipsite de ambii parenti, și la cele ai căroru parenti trăindu, voru fi contribuitu spre sporirea fondului reuniunei.

Art. 11. Fetele cele mai escelente se voru întreline cu totă cele trebuințiose aici s'au instrăinătate, eardale se voru ajută și cu mai puinu.

Art. 12. Numai o majoritate de două treimi din adunarea generală, care se va intra în conformu art. 7., din aceste statute, va pute face o schimbare în aceste statute, urmandu-se după formele dererului de reuniune.

Varietăți.

** Maj. Sea c. r. apostolica prin decisiunea pr. în din 20 Augustu s'a induratu prégratiosu a lui spre cunoștința manifestațiunile omagiale cu ocasiunea serbarei p. in. nataliile subternute din partea liberei cetăți Sabiu, a jurisdicțiunilor săsesci și tribunalulu de apelu s. a. s. e. c. u. (sächsischen Obergerichtes — országos főtörvényszék — v. Hr. Ztp. nr. 211.)

** Escenten'a Sea comandantele generalu Br. de Ramming s'a reintorsu în septemană aceasta dela castrele de langa Bruck.

** Adresa de omagiu ne spune Hr. Z. ca a tramis de nou comitetulu districtual din districtul Naseudului în limb'a română și ungurésca la Majestatea Sea. Ans'a s'a luat dela incoronare.

** Marce noue de epistole. Ministerul r. de comerț publica o incunoscintiere

din 22 Augustu, în urmă cărei pentru francarea epistolelor, pre lângă marcele (și copertele) de 2, 3, 5, 10 și 15 cruceri noi (soldi) și coperte de 25 cruceri noi (soldi), se voru mai emite marce de epistole în pretiu de 25 și 50 cruceri noi (soldi).

** Planu de organizare a puterei armate. Generalulu de honvedi Vetter declară în o epistola a sea adresată la redactiunea diuariului „Hon“, ca densulu a lucratu unu planu de organizare pentru puterea armata in Ungaria, carele purcede insa dela presupunerea, că armat'a c. r. sa se despartă după principiul dualismului și în Ungaria sa se introduca înarmarea generală.

** Multi omii publici. Comitetul bisericescu dela S. biserică gr. or. din cetatea Brasovului laundu atâtă in considerație miseria puselisene a bisericiei gr. or. din Maieru, cătu și din creștinescă marinimilitate de care este petrunsu, a donat cu cea mai mare afabilitate o parechie de vestimente bisericesci; deci din partea subscrizului — că Parochulu locului — pentru acesta faptă piețoasa, cu cea mai mare recunoștința se aduce pîa multiamita, și mai vertosu va remană in eternă memoria Prea onoratulu Domnu Diamandi Arseniu Curatore primariu, că mijlocitorulu unei bine faceri atâtă de marélie.

— Maieru în 22 Augustu 1867. Ioann Branea Parochu gr. orient.

** Notele de statu. Notele declarate de note de statu de căte uuu și cinci florini circulau pre la finea lui Iuliu în pretiu de 67,439,840; la finea lui Augustu insa numai 59,963,840; circulația acestor note a scăditu cu 7,476,000, din contra notele cele formale de statu a crescutu în lun'a trecută dela 232,230,000 la 239,417,805.

** Convențiunea monetară. Austria a decisă a se alătură lângă convențiunea monetară, carea cuprinde acum pre Austria, Franța, Italia, Belgia și Elveția; Austria bate acum monete (bani) de aur în pretiu de doi, patru și optu floreni.

** Alegere. Sabba Vukovic's ministrul de justiția dela 1849 s'a alesu de deputatul dietului prin aclamație in cerculu Baciului, in comitatul de același nume.

** Una ucidere într-o șasi. În Asia numită casarma „Heumarkt“ din Vienă se dede unu casu tristu in dîsile trecute. Unu gregariu (ostasie, Gemeiner) magiaru, Kolosváry Mozsi, impusă adeca pe superiorulu seu, corporalul Ioann Crisanu, dela regimentulu de infanteria a M. Ducelui Baden, pentru cuventulu ca I. Crisanu aru fi fostu tare aspru cu densulu la exercitu s. a. Foile magiaze și cele magiarone de aici grabira și crudelității astă colore scusandu pe ucigatorin și arendu pe nefericitulu corporalui că omu aspru forte și cumca a datu palme gregariului magiaru. Noi insa audim din funte secura ca trăb'a sta de totu altfelu și cumca nu asprimea lui Crisanu, aru fi datu ansa la crima de moarte, ci numai brutalitatea și nesupunerea lui Kolosváry M. aru fi indemnătă la ea. Kolosváry M. fiindu recrutu, se tinea de clas'a aceloru naivi cari cugeta, ca déca nu voru invetișa exercitu s. a. voru fi demisiunati din ostasime, și asiă dăra neci ca voiă sa invetișe său sa pricepe ce-a ce ucișulu superioru i arendă de sute de ori și se negăișă forte. Precum insa bine se scie; la milita domnește rigore, și totdeuna corporalulu este respunditorul superiorilor sei pentru instruirea și purtarea fețelor de sub pri-veghirea sea, și asiă bietulu ucișu, de o parte credinciosu și devotatu mai mariloru sei, temendu-se de asprimea legei, iéra de alta parte superatul neincetatu de cerbicositatea lui Kolosváry a fostu nevoită a arendă mai mariloru sei purtarea urita a individualui magiaru, urmandu după această totdeuna și pedepsă dela superiorii competenți. Gregariulu magiaru insa și puse inapetu sa pusce pe „oldh káplár“, că sa scape de atătea pedepsă“ și eata ca la 24 l. tr. siedindu I. Crisanu la măsa cu mai multi ostasi s'a datu Kolosváry Mozsi in dosulu loru, unde a incarcatu pusc'a și candu s'a sculatul nefericitulu corporalul de pe seauou, a descărcat'o asupr'a lui. Glontiul a strapunsu partea cea dela drăpt'a a peptului și s'a oprită într'unu unghiu dela o ferestre. Puscatulu cadiu numai decătu la pământ, dăra se sculă totu asiă de rapede că sa apucă pre ucidiatorulu, carele insa o luase la fuga. Puterile lu părea pre bietulu Crisanu seurgendu-

i-se sangele, și cadiu a dăoa' ora pentru totu deun'a. La 25 l. tr. după amedi fuse I. Crisanu înmormentat, eara Kolozsváry arestatu și pusu în fera.

(Unu comitetu secretu in Pest'a). Deputatulu cetăției Pestă alesu acum de curendu, Csernatony, comunica in „Hon“, ca a primit o serioză dela „comitetulu naționalu secretu de supravighiare“ in carea i se demandă, că in restempu de trei dile sa renunțe de mandatulu de deputatu, căcă altmire „persóna lui va fi trasa înaintea naționalei spre a fi dejudecata.“

** Remasitile Ducelei de Reichstadt, fiului lui Napoleon I, Napoleon II, se sună ca în jumatea a dăoa' a lunei lui Septembrie, voru fi dusă la Parisu și voru fi înmormentate in St. Denis.

** Sinuciderea unui smintit. Consulul russescu dela Vidinu astă in caletori'a ce o intreprinse densulu de curendu in Ungaria, ca in unu satu marginasiu alu Turciei se prinseră și impuscară doi emisari russesci. Intemplarea acăstă a la miscatul asiă de tare incătu in caletori'a sea mai departe, dela Essecu la Pest'a și perdu mintile și in apropierea dela Föktü (la Ialcsa) sari din vapori in Dunare de se invecă.

** Unu bulgaru romanofilu serie urmatorele in Romanulu:

„Sciri telegrafici anunțau despre agitarea sprijitelor moldovenilor și tendințele loru separatiste; ele mai relatau despre intr'unirea separatistilor la Romanu. Insă după assertiunile mai multor gazete, atâtă locale, cătu și franceze, aceste sciri nu suntu positive.

„La 1 Augustu, s'aru fi inauguratu in București unu congresu, său adunare de Romani literati, alo căruia scopu aru fi a institui o academie carea va defini uniformitatea limbii in ortografie și gramatica pe lângă acăstă a deseptă și consolidă simțimentul de unitate intre națiunile române.

„Românii tinu multu la unitatea și legalitatea cu connationalii loru din Transilvania, Banat, Bucovina și Besarabia rusa, inca și cu cei din Macedonia, numiti cutiovlachi, pentru cari s'au și organizat o comisie.

„Anul trecutu unu archimandritu luase de pe aici 10—20 baiati, pe cari ia dosu la București la studiu, acum se dice ca aru fi venită iaru sa ia și alti, de aceea unu fanriotu din România, corespondinte alu diacului Byzantius, cu mare indignare și furie serie contră acestui archimandritu, și invita biserică cea mare sa previe acestu reu.

„Fanariotii crăpă de necăzu candu vedu ca și Români din Macedonia, și vinu in cunoștință și si punu totă silintele sa-i retină insa prea lardiu.

„Inainte de doi ani se inaugurate in Bitolea o școală particulară pentru limb'a română, Vladică a s'au grabitul se o inchida, acum se dice ca iaru s'au deschis.

„Inca și in folosulu arnautilor crestini se lucră ceva; unu compatriotu alu loru a editat unu Abcdarui, și a gătitu că sa pue subt presa o gramatica.“

Nr. 14—1 Concursu

Care se deschide spre intregirea stațiunii vacante de invatatoriu la școala populară gr. or. din comună Talmacel, in Scaunul Sabiuului.

Cu acăstă stațiune suntu impreunate urmatorele emolumente:

- in bani găta pre anul scolariu 120 fl. v. a.
- cortelul liberu lângă școala.
- lemnne sociale de ajunsu, și
- grădina de legumi lângă școala.

Doritorii de a ocupa acestu postu invatatorescu, voru avea a indiestră petiționea loru concursuala timbrata după cuvintia, cu atestatul de boțeu — cu atestate cumca an absolvat cu spori bunu gimnasiulu de Josu, și cursulu Pedagogicu in Institutulu nostru Archidiecesanu in Sabiu, apoi despre purtarea sea politica și morala, și despre serviciul seu de pâna acum, precum, și despre deplin'a deprindere, in tipiculu, și cantările bisericiei noastre gr. res. apoi acea petiție, pâna la 14 Sept. a. c. st. v. sa o asternă la subscrissulu Inspectoru districtualu de școle, spre urmarea mai incolo.

Sabiu 26 Aug. 1867.

Ioann Panoviciu
Protopopu și Inspect.
de școle.